Részesmunkák: A ledolgozás (—>ledolgozás) egyik formája, amikor a fölérendelt helyzetben lévő gazda bizonyos földdarabot ad a részes-nek, s az a termés egy részét köteles a gazdának átadni, illetve a gazda gazdaságában bizonyos munkákat elvégezni. A ~nál a gazda nemcsak a földhasználatot adja, hanem vetőmagot, s bizonyos, rendszerint fogatos munkát (—>munkacsere). A ~kal a gazda nagyobb időszaki munkák esetére előre biztosította a gazdaságban szükséges munkaerőt. A gazda és a részes viszonya hosszabb időn át állandó-sulhatott. Attól függően, hogy a termés hányadát kapta a részes, beszélünk a ~nál harmados, feles, ritkábban negyedes művelésről. A szerződésben (vagy írásos vagy csak szóbeli megállapodás) a gazda és a részes a helyi kialakult szokásokat követte, s vidékenként válto-zott ennek aránya. A ~ a kapitalizmus korának jellegzetes termékei, s céljuk a munkaerő lekötés anélkül, hogy pénzt kellene kiadni. A ~ már a kapitalizmus előtti időszakban is megvoltak, csak nagyobb jelentőségre nem tettek szert. A ~ a szf.-n legjobban az A. és a Dt. munkaszervezetét jellemezték. - Irod: Szabó László: Munkaszervezet és termelékenység a magyar parasztságnál a XIX-XX. században (Szolnok, 1968).